

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 489/2012-9

Ústavný súd Slovenskej republiky neverejným zasadnutím senátu 8. novembra 2012 predbežne prerokoval sťažnosť A. Ž., L., Slovinská republika, t. č. vo väzbe I., zastúpeného Mgr. P. O., T., vo veci namietaného porušenia základných práv zaručených v čl. 17 ods. 1, 2 a 5, čl. 47 ods. 2 a 3, čl. 48 ods. 2 a čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a práv zaručených v čl. 5 ods. 3 a 4 a čl. 6 ods. 1 a 3 písm. a), b) a c) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. 2 T 35/2012 a jeho uznesením z 18. júna 2012 a postupom Krajského súdu v Trnave v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Tos 84/2012 a jeho uznesením z 28. júna 2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť A. Ž. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 19. júla 2012 doručená sťažnosť A. Ž., L., Slovinská republika, t. č. vo väzbe I. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie základných práv zaručených v čl. 17 ods. 1, 2 a 5, čl. 47 ods. 2

a 3, čl. 48 ods. 2 a čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv zaručených v čl. 5 ods. 3 a 4 a čl. 6 ods. 1 a 3 písm. a), b) a c) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Trnava (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 2 T 35/2012 a jeho uznesením z 18. júna 2012 a postupom Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Tos 84/2012 a jeho uznesením z 28. júna 2012.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ je trestne stíhaný pre obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. b) a d), ods. 2 písm. c) a ods. 4 písm. c) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“) s poukazom na § 138 písm. b) a i) Trestného zákona a pre zločin nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 294 ods. 1 a 2 Trestného zákona.

Sťažovateľ bol uznesením sudcu pre prípravné konanie okresného súdu sp. zn. Tp 66/2010 z 27. decembra 2010 v spojení s uznesením krajského súdu č. k. 5 Tpo 71/2010-32 z 29. decembra 2010 vzatý do väzby z dôvodov uvedených v § 71 ods. 1 písm. a), b) a c) zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“). O ostatnom predĺžení lehoty trvania väzby sťažovateľa do 30. júna 2012 rozhodol sudca pre prípravné konanie okresného súdu uznesením sp. zn. 0 Tp 30/2012 z 25. apríla 2012 v spojení s uznesením krajského súdu č. k. 6 Tpo 21/2012-45 z 10. mája 2012.

Prokurátor odboru osobitného určenia Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „generálna prokuratúra“) podal okresnému súdu 30. mája 2012 pod sp. zn. XIV Gv 1/2011 na sťažovateľa a ďalšieho obvineného obžalobu. Dňa 18. júna 2012 okresný súd na neverejnom zasadnutí po podaní obžaloby podľa § 238 ods. 3 Trestného poriadku rozhodol uznesením sp. zn. 2 T 35/2012 o tom, že sťažovateľa (spolu s ďalším obvineným) ponecháva vo väzbe z dôvodov uvedených v § 71 ods. 1 písm. a), b) a c) Trestného poriadku.

Proti rozhodnutiu okresného súdu z 18. júna 2012 podal sťažovateľ sťažnosť, ktorú krajský súd uznesením č. k. 5 Tos 84/2012-7563 z 28. júna 2012 podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietol ako nedôvodnú.

Podľa názoru sťažovateľa tak okresný súd, ako aj krajský súd svojimi postupmi a rozhodnutiami porušili jeho základné práva zaručené ústavou a práva zaručené dohovorom, a to *„nedoručením obžaloby bez meškania v zmysle § 240 ods. 1 Trestného poriadku“*, čím mu *„bola v konaní o ponechaní vo väzbe zmarená možnosť poznať obsah obžaloby, byť oboznámený s obsahom obžaloby a poznať právnu argumentáciu prokurátora, náležite sa pripraviť na neverejné zasadnutie a vyjadriť sa ku skutočnostiam, ktoré sú podstatné v rámci... obhajoby. Týmto postupom bola tiež porušená zásada rovnosti strán v konaní pred súdom a zmarené... právo na obhajobu v konaní o ponechaní vo väzbe.“*.

Sťažovateľ je ďalej presvedčený, že k porušeniu jeho práv došlo aj tým, že *„uznesenie Okresného súdu Trnava o ponechaní vo väzbe je založené na odôvodnení predchádzajúceho rozhodnutia Krajského súdu v Trnave zo dňa 10. 5. 2012, sp. zn. 6 Tpo/21/2012, čo odporuje § 79 ods. 2 Trestného poriadku, podľa ktorého súd je povinný skúmať v každom období trestného stíhania, či dôvody väzby trvajú, alebo sa zmenili. Preto odkázanie na predchádzajúce rozhodnutie o väzbe je nedostatočné.“*.

Rozhodnutie krajského súdu sťažovateľ považuje za nedostatočne odôvodnené, a tým nepreskúmateľné, pretože *„nereaguje na žiadnu z námietok obhajoby a bez relevantného odôvodnenia sa stotožňuje s uznesením Okresného súdu Trnava, že dôvody väzby trvajú a tieto sa nezmenili“*.

Sťažovateľ tvrdí, že krajský súd sa vo svojom rozhodnutí vôbec nezaoberal jeho argumentáciou uvedenou v odôvodnení sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu, a tým mu odoprel právo „dostať odpoveď na... argumenty proti väzbe“.

Sťažovateľ spochybňuje postup krajského súdu aj v tom smere, že „sťažnosť bola doručená Okresnému súdu Trnava dňa 26. 6. 2012, pričom o sťažnosti bolo Krajským súdom v Trnave rozhodnuté už 28. 6. 2012. ... je zrejmé, že súd v tak krátkej lehote ani nemohol dostatočne objektívne vyhodnotiť námietky obhajoby vo vzťahu k väzbe.“

Vzhľadom na uvedené sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd po prijatí jeho sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„1. Právo sťažovateľa podľa čl. 17 ods. 1, ods. 2, ods. 5, čl. 47 ods. 2, ods. 3, čl. 48 ods. 2, čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, podľa čl. 5 ods. 3, ods. 4, čl. 6 ods. 1, ods. 3 písm. a), písm. b), písm. c) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Trnave v konaní sp. zn. 5 Tos/84/2012 a jeho rozhodnutím zo dňa 28. 6. 2012, č. k. 5 Tos/84/2012-7563 porušené bolo.

2. Právo sťažovateľa podľa čl. 17 ods. 1, ods. 2, ods. 5, čl. 47 ods. 2, ods. 3, čl. 48 ods. 2, čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, podľa čl. 5 ods. 3, ods. 4, čl. 6 ods. 1, ods. 3 písm. a), písm. b), písm. c) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Trnava v konaní sp. zn. 2 T/35/2012 a jeho rozhodnutím zo dňa 18. 6. 2012, sp. zn. 2 T/35/2012 porušené bolo.

3. Uznesenie Krajského súdu v Trnave zo dňa 28. 6. 2012, č. k. 5 Tos/84/2012-7563 a uznesenie Okresného súdu Trnava zo dňa 18. 6. 2012, sp. zn. 2 T/35/2012 sa zrušujú.

4. Sťažovateľ sa bezodkladne prepúšťa z väzby.

5. Sťažovateľovi sa priznáva primerané zadosťučinenie v sume 4.000,- €..., ktoré sú Krajský súd v Trnave v sume 2.000,- € a Okresný súd Trnava v sume 2.000,- € povinní zaplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

6. Krajský súd v Trnave a Okresný súd Trnava sú povinní nahradiť sťažovateľovi spoločne a nerozdielne trovy právneho zastúpenia v sume 263,53 €... na účet jeho právneho zástupcu, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd,

alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať

takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03).

Predmetom sťažnosti je namietané porušenie základného práva sťažovateľa na osobnú slobodu zaručeného v čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy, základného práva na právnu pomoc v konaní a na rovnosť účastníkov konania zaručeného v čl. 47 ods. 2 a 3 ústavy, základného práva na možnosť vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, základného práva na obhajobu zaručeného v čl. 50 ods. 3 ústavy, práva na slobodu a bezpečnosť zaručeného v čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 a ods. 3 písm. a), b) a c) dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 2 T 35/2012 a jeho uznesením z 18. júna 2012 a postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Tos 84/2012 a jeho uznesením z 28. júna 2012.

Podľa čl. 17 ods. 1 ústavy osobná sloboda sa zaručuje.

Podľa čl. 17 ods. 2 ústavy nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Nikoho nemožno pozbaviť slobody len pre neschopnosť dodržať zmluvný záväzok.

Podľa čl. 17 ods. 5 ústavy do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu.

Podľa čl. 47 ods. 2 ústavy každý má právo na právnu pomoc v konaní pred súdmi, inými štátnymi orgánmi alebo orgánmi verejnej správy od začiatku konania, a to za podmienok ustanovených zákonom.

Podľa čl. 47 ods. 3 ústavy všetci účastníci sú si v konaní podľa odseku 2 rovní.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

Podľa čl. 50 ods. 3 ústavy obvinený má právo, aby mu bol poskytnutý čas a možnosť na prípravu obhajoby a aby sa mohol obhajovať sám alebo prostredníctvom obhajcu.

Podľa čl. 5 ods. 3 dohovoru každý, kto je zatknutý alebo inak pozbavený slobody v súlade s ustanoveniami odseku 1 písm. c) tohto článku, musí byť ihneď predvedený pred sudcu alebo inú úradnú osobu splnomocnenú zákonom na výkon súdnej právomoci a má právo byť súdený v primeranej lehote alebo prepustený počas konania. Prepustenia sa môže podmieniť zárukou, že sa dotknutá osoba ustanoví na pojednávanie.

Podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru každý, kto bol pozbavený slobody zatknutím alebo iným spôsobom, má právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd urýchlene rozhodol o zákonnosti jeho pozbavenia slobody a nariadil prepustenie, ak je pozbavenie slobody nezákonné.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Podľa čl. 6 ods. 3 dohovoru každý, kto je obvinený z trestného činu má tieto minimálne práva:

a) byť bez meškania a v jazyku, ktorému rozumie, podrobne oboznámený s povahou a dôvodom obvinenia proti nemu;

b) mať primeraný čas a možnosti na prípravu svojej obhajoby;

c) obhajovať sa osobne alebo s pomocou obhajcu podľa vlastného výberu, alebo pokiaľ nemá prostriedky na zaplatenie obhajcu, aby sa mu poskytol bezplatne, ak to záujmy spravodlivosti vyžadujú...

1. K namietanému porušeniu označených práv postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 2 T 35/2012 a jeho uznesením z 18. júna 2012

Pokiaľ ide o namietanie porušenia základných práv zaručených ústavou a práv zaručených dohovorom označeným postupom a rozhodnutím (uznesenie z 18. júna 2012) okresného súdu, ústavný súd podotýka, že vzhľadom na princíp subsidiarity, ktorý vyplýva z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“), môže ústavný súd poskytnúť ochranu konkrétnemu právu alebo slobode, porušenie ktorých je namietané, iba vtedy, ak sa ich ochrany fyzická osoba alebo právnická osoba nemôže domôcť v žiadnom inom konaní pred súdnymi orgánmi Slovenskej republiky.

Inými slovami, pokiaľ je o ochrane sťažovateľom označeného práva alebo slobody oprávnený konať alebo rozhodovať iný všeobecný súd, ústavný súd jeho sťažnosť už po predbežnom prerokovaní odmietne pre nedostatok svojej právomoci.

Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zisťoval, či ochranu tých práv, porušenie ktorých sťažovateľ namieta, neposkytuje iný všeobecný súd na základe sťažovateľovi dostupných opravných prostriedkov predstavujúcich účinné právne prostriedky nápravy namietaného porušenia jeho práv.

Ako vyplýva zo sťažnosti a z jej príloh, postup a rozhodnutie okresného súdu boli na základe využitia riadneho opravného prostriedku (sťažnosti) preskúmané krajským súdom v druhostupňovom konaní. Krajský súd v rozsahu svojho preskúmacieho oprávnenia ako druhostupňového súdu bol oprávnený a v podstate aj povinný v prípade zistenia zásahu prvostupňového súdu do základných práv a slobôd sťažovateľa týmto právam a slobodám poskytnúť ochranu.

Preto, vychádzajúc z postavenia ústavného súdu ako nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy), ktorý nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (II. ÚS 1/95,

II. ÚS 21/96), ústavný súd sťažnosť sťažovateľa v tejto časti (vo vzťahu k okresnému súdu) už po jej predbežnom prerokovaní odmietol pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

2. K namietanému porušeniu základných práv zaručených v čl. 17 ods. 1, 2 a 5 a čl. 50 ods. 3 ústavy a práv zaručených v čl. 5 ods. 3 a 4 a čl. 6 ods. 3 písm. a), b) a c) dohovoru postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Tos 84/2012 a jeho uznesením z 28. júna 2012

Porušenie svojich práv sťažovateľ vidí najmä v nedodržaní zásady rovnosti strán v konaní a v porušení práva na obhajobu, ku ktorým malo dôjsť tým, že mu nebola pred rozhodovaním a rozhodnutím o jeho osobnej slobode po podaní obžaloby táto doručená, a to nielen v jeho materinskom jazyku, ale ani v jazyku, v ktorom sa vedie trestné konanie. Obžaloba pritom nebola doručená ani jeho obhajcovi. O väzbe sťažovateľa bolo teda rozhodnuté bez možnosti *poznania obsahu obžaloby, bez možnosti poznať právnu argumentáciu prokurátora a bez náležitej možnosti pripraviť sa na verejné zasadnutie.*

Sťažovateľ vzhľadom na absenciu reakcie druhostupňového súdu na tieto namietané pochybenia, ktorých sa dopustil okresný súd, považuje rozhodnutie krajského súdu č. k. 5 Tos 84/2012-7563 z 28. júna 2012 za neodôvodnené, a tým aj nepreskúmateľné. Správnosť postupu krajského súdu spochybňuje aj v dôsledku rýchleho rozhodnutia (v krátkom čase) o sťažnosti proti prvostupňovému rozhodnutiu.

Pokiaľ ide o sťažovateľovu výčitku, že o jeho osobnej slobode bolo rozhodnuté bez toho, aby jemu a jeho obhajcovi bola predtým doručená obžaloba, k tomu ústavný súd poznamenáva, že Trestný poriadok rozhodovanie o väzbe podľa § 238 ods. 3 Trestného poriadku nepodmieňuje doručením obžaloby osobe, na ktorú bola obžaloba podaná (a jej obhajcovi).

Podľa § 238 ods. 3 Trestného poriadku ak je (po podaní obžaloby, pozn.) obvinený vo väzbe, rozhodne súd o väzbe prednostne a urýchlene a ak to okolnosti prípadu umožňujú,

tak súčasne s rozhodnutím podľa § 239 ods. 1, § 241, § 244 alebo § 331 ods. 1, najneskôr však tak, aby postupom podľa § 76 ods. 3 alebo 4 došlo k právoplatnému rozhodnutiu o väzbe do uplynutia lehoty, ktorá by bola základnou alebo predĺženou lehotou väzby v prípravnom konaní.

Podmienkou postupu všeobecného súdu podľa § 238 ods. 3 Trestného poriadku je samotné podanie obžaloby príslušnému súdu (nie jej doručenie stranám trestného konania), čím dôjde ku skončeniu prípravného a začatiu súdneho konania, a tým aj k potrebe rozhodnutia o väzbe pokračujúcej z prípravného konania v tomto štádiu (súdnom) trestného stíhania.

Ústavný súd nevidí žiaden dôvod, aby pri rozhodovaní okresného súdu o osobnej slobode mal sťažovateľ nevyhnutne možnosť reagovať na skutočnosti uvedené v obžalobe, a teda aby mu táto musela byť pred rozhodnutím o väzbe doručená.

Vo vzťahu k namietanému porušeniu rovnosti zbraní je potrebné uviesť, že pri rozhodovaní o ponechaní sťažovateľa vo väzbe tento bol pred okresným súdom vypočutý aj za účasti svojho obhajcu. Sťažovateľ teda mal možnosť v tomto konaní predložiť konajúcemu súdu všetky svoje argumenty proti svojmu ponechaniu vo väzbe. Mohol teda reagovať aj na tvrdenia generálnej prokuratúry ako strany trestného konania zastávajúcej názor, že dôvody väzby u sťažovateľa nepominuli. Táto okolnosť prípadu preto takisto vylučuje, aby podmienkou zachovania zásady rovnosti strán (zbraní) v konaní o osobnej slobode sťažovateľa bolo doručenie obžaloby jemu ako obvinenému.

V súvislosti s námietkou sťažovateľa, že v odôvodnení rozhodnutia druhostupňového súdu absentujú odpovede na jeho argumenty, ústavný súd poznamenáva, že aj z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vyplýva, že súd je zaviazaný odôvodniť svoje rozhodnutie, to však neznamená, že sa vyžaduje, aby na každý argument strany bola daná podrobná odpoveď. A preto skutočnosť, či v danom prípade boli dodržané základné požiadavky spravodlivého procesu, možno podľa záverov ESLP posúdiť len so zreteľom na okolnosti daného prípadu (obdobne rozhodnutie vo veci Ruiz Torija proti

Španielsku z 9. decembra 1994, séria A, č. 288). Z uvedeného preto možno vyvodit' záver, že odôvodnenie rozhodnutia nemusí dať odpoveď na každú poznámku či pripomienku účastníka konania, ktorý ju nastolil. Je však nevyhnutné, aby spravodlivé súdne rozhodnutie reagovalo na podstatné a relevantné argumenty účastníka konania a aby mu dalo jasnú a zreteľnú odpoveď na riešenie konkrétneho právneho problému (obdobne napr. II. ÚS 193/06, III. ÚS 198/07, III. ÚS 260/07).

V tomto prípade je potrebné zdôrazniť, že napadnuté rozhodnutie je rozhodnutím o osobnej slobode a ako také musí spĺňať určité náležitosti vzťahujúce sa práve na predmet konania. Predmetom konania bolo posúdenie dôvodnosti ponechania sťažovateľa vo väzbe v danom konkrétnom štádiu trestného stíhania (po podaní obžaloby), a nie preskúmavanie obžaloby ako takej. Preto, ak krajský súd odpovedal v napadnutom rozhodnutí na právne významné otázky týkajúce sa väzby sťažovateľa, postupoval v súlade s ústavno-procesnými princípmi upravujúcimi osobnú slobodu jednotlivca. Z tohto pohľadu je rozhodujúce to, že nemohlo zo strany krajského súdu dôjsť k porušeniu práv sťažovateľa tým, že nereagoval na otázky, ktoré s predmetom tohto konkrétneho prípadu nesúviseli.

Pokiaľ ide o správnosť rozhodnutia krajského súdu z hľadiska posúdenia zachovania ochrany sťažovateľových základných práv a slobôd, ústavný súd uvádza, že podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmavať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmavať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Uvedené sa vzťahuje na všetky typy konaní pred všeobecnými súdmi vrátane konania o väzbe. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 13/00, m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01). Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmavať také rozhodnutia všeobecných súdov, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly vtedy, ak by vyvedené

závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/00). V nadväznosti na uvedené právne názory (vyplývajúce z doterajšej judikatúry ústavného súdu a ESLP) ústavný súd považoval za potrebné opäť zdôrazniť, že predmetom konania pred krajským súdom bolo rozhodovanie o sťažnosti proti rozhodnutiu o ponechaní sťažovateľa vo väzbe.

Krajský súd napadnutým uznesením č. k. 5 Tos 84/2012-7563 z 28. júna 2012 zamietol sťažnosť sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu sp. zn. 2 T 35/2012 z 18. júna 2012, ktorým bol sťažovateľ po podaní obžaloby ponechaný vo väzbe. V odôvodnení svojho rozhodnutia krajský súd okrem iného uviedol:

„Podľa názoru krajského súdu naďalej trvajú dôvody, pre ktoré boli obvinení vzatí do väzby. Obvineným hrozí v prípade uznania viny vysoký trest, naviac sú obaja cudzími štátnymi príslušníkmi a existuje podozrenie, že obvinení sa pohybovali po viacerých štátoch Európy, čo odôvodňuje obavu, že by mohli - ak by boli prepustení na slobodu - ujsť alebo sa skrývať za účelom vyhýbania sa trestnému stíhaniu.

Obaja obvinení sú podozriví zo spáchania rozsiahlej trestnej činnosti organizovaným spôsobom s kontaktmi na viaceré osoby, takže hrozí aj obava, že v prípade prepustenia z väzby by sa mohli s týmito osobami skontaktovať za účelom ich ovplyvňovania, a tak mať objasňovanie skutočností dôležitých pre trestné stíhanie.

Trestná činnosť, zo spáchania ktorej sú obvinení dôvodne podozriví, mala byť páchaná počas dlhšieho časového obdobia, obvinení nie sú zamestnaní a nemajú žiadny legálny príjem, čo odôvodňuje obavu, že prepustením z väzby na slobodu, by mohli v páchaní trestnej činnosti pokračovať. Týmto sú naďalej dané dôvody väzby v zmysle § 71 ods. 1 písm. a/, b/, c/ Tr. por.“

Ústavný súd opätovne poznamenáva, že rozhodnutie krajského súdu je rozhodnutím o osobnej slobode, t. j. o väzbe sťažovateľa. V súvislosti s tým je podstatné to, aby konajúci všeobecný súd v odôvodnení takéhoto svojho rozhodnutia dal odpovede na otázky, ktoré sú pri rozhodovaní o osobnej slobode relevantné. Týmto otázkami sú otázky: či doteraz

zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie, bol spáchaný, má znaky trestného činu, sú dôvody na podozrenie, že tento skutok spáchal obvinený, a z jeho konania alebo ďalších konkrétnych skutočností vyplýva dôvodná obava, že sa bude správať spôsobom uvedeným v § 71 ods. 1 písm. a), b) alebo c) Trestného poriadku.

Z citovanej časti odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, že krajský súd sa otázkam dôvodnosti ponechania sťažovateľa vo väzbe dostatočným spôsobom zaoberal. Skúmal predpoklady pokračovania jeho väzby a tieto považoval za naplnené. Neopomenul uviesť ani konkrétne skutočnosti, z ktorých vyplývala dôvodná obava, že by sa sťažovateľ mohol po prepustení z väzby na slobodu správať spôsobom predpokladaným v ustanoveniach § 71 ods. 1 písm. a), b) a c) Trestného poriadku.

Keďže úlohou ústavného súdu je sledovať, či všeobecné súdy v namietaných rozhodnutiach správne aplikujú právo, či dané rozhodnutia sú odôvodnené a či nenesú znaky arbitrárnosti vyúsťujúce do porušenia niektorého zo základných práv a slobôd, nemôže zasahovať do ich skutkových a právnych záverov, ak ich z danej perspektívy možno pokladať za udržateľné (III. ÚS 271/07).

Ústavný súd tvrdí, že krajský súd svojím rozhodnutím poskytol sťažovateľovi jednoznačný obraz o skutkových okolnostiach, ktoré podľa jeho názoru aj v súčasnom štádiu trestného konania opodstatňujú dôvody väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a), b) a c) Trestného poriadku. Odôvodnenie rozhodnutia krajského súdu obsahuje dostatok relevantných dôvodov na jeho výrok o zamietnutí opravného prostriedku sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu, ktorým bol ponechaný vo väzbe. Z uvedeného dôvodu ústavný súd hodnotí napadnuté uznesenie krajského súdu sp. zn. 5 Tos 84/2012 z 28. júna 2012 za ústavne udržateľné, pričom sa nedomnieva, že by skutkové alebo právne závery krajského súdu bolo možné kvalifikovať ako zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak nezlučiteľné s obsahom základného práva sťažovateľa na osobnú slobodu zaručeného v čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a práva podľa čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru.

Vzhľadom na správnosť postupu všeobecných súdov pri rozhodovaní o osobnej slobode v spojení s argumentáciou sťažovateľa o porušení jeho práv prameniaceho z okolnosti, že mu nebola doručená obžaloba, ústavný súd poznamenáva, že nezistil ani možnosť zásahu do základného práva na obhajobu zaručeného v čl. 50 ods. 3 ústavy a v čl. 6 ods. 3 písm. b) a c) dohovoru. Sťažovateľ pred rozhodnutím o jeho ponechaní vo väzbe mal možnosť vyjadriť sa v prítomnosti svojho obhajcu ku všetkým skutočnostiam dôležitým pre rozhodnutie o jeho väzbe a rovnako prostredníctvom svojho obhajcu v riadnom opravnom prostriedku proti rozhodnutiu prvostupňového súdu mal možnosť predniesť všetky svoje argumenty proti ponechaniu jeho osoby vo väzbe. Sťažovateľove obhajobné práva teda žiadnym spôsobom dotknuté neboli.

Vo vzťahu k namietanému porušeniu práva zaručeného v čl. 6 ods. 3 písm. a) dohovoru je sťažnosť vzhľadom na samotné znenie tohto ustanovenia už na prvý pohľad zjavne neopodstatnená. V štádiu trestného konania, keď všeobecné súdy rozhodovali o väzbe po podaní obžaloby a od vznesenia obvinenia uplynul viac ako jeden rok (resp. pri prvom vznesení obvinenia rok a pol), nie je prijateľné tvrdenie o neumožnení oboznámiť sa s povahou a dôvodom obvinenia zvlášť v prípade, keď sťažovateľ mal v trestnom konaní obhajcu.

Ústavný súd napokon neakceptoval ani námietku sťažovateľa, ktorou spochybňoval správnosť postupu krajského súdu, keď o opravnom prostriedku sťažovateľa proti rozhodnutiu prvostupňového súdu napriek rozsiahlosti spisového materiálu rozhodol v krátkom čase, pretože toto tvrdenie ostáva v rovine subjektívnej pochybnosti bez akéhokoľvek reálneho objektívneho podkladu spôsobilého vzbudiť aspoň podozrenie, že by tým malo dôjsť k zásahu do základných práv sťažovateľa.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd konštatuje, že sťažnosť sťažovateľa v tejto časti namietaného porušenia základných práv zaručených v čl. 17 ods. 1, 2 a 5 a čl. 50 ods. 3 ústavy a práv zaručených v čl. 5 ods. 3 a 4 a v čl. 6 ods. 3 písm. a), b) a c) dohovoru napadnutým postupom a rozhodnutím krajského súdu je zjavne neopodstatnená vzhľadom na absenciu príčinnej súvislosti medzi namietaným porušením označených práv

a napádaným postupom a rozhodnutím krajského súdu, čo bolo dôvodom na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

3. K namietanému porušeniu základných práv zaručených v čl. 47 ods. 2 a 3 a čl. 48 ods. 2 ústavy a práv zaručených v čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Tos 84/2012 a jeho uznesením z 28. júna 2012

Právo na kontradiktórne konanie a na rovnosť zbraní je pri rozhodovaní o väzbe, t. j. o osobnej slobode, súčasťou čl. 5 ods. 4 dohovoru, resp. čl. 17 ústavy. Článok 6 ods. 1 dohovoru a čl. 47 ods. 2 a 3 a čl. 48 ods. 2 ústavy sa spravidla vzťahujú na konanie vo veci samej, teda v danej veci *ratione materiae* do obsahu týchto článkov dohovoru a ústavy namietané skutočnosti nespádajú (obdobne I. ÚS 239/04, I. ÚS 100/04, II. ÚS 465/2011 a pod.).

Ústavný súd rešpektuje prax ESĽP, podľa ktorej osobnú slobodu chráni v zásade čl. 5 dohovoru (napr. rozsudok *De Wilde et al. v. Belgicko* z 18. júna 1971, AČ. 12, § 65, § 67, § 71, § 72, § 73, § 75, § 76, § 77 atď.), respektíve čl. 17 ústavy, pretože predstavujú prísnejšiu a špeciálnu úpravu dodržania zásad spravodlivého procesu u osoby pozbavenej osobnej slobody, než aký má na mysli čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ustanovenia čl. 5 dohovoru a čl. 17 ústavy zahŕňajú hmotné a tiež procesné atribúty práva na osobnú slobodu vrátane práva na súdnu ochranu pri jej pozbavení, a preto na konanie a rozhodovanie súdu o väzbe sú aplikovateľné tieto špeciálne ustanovenia o osobnej slobode, a nie všeobecné ustanovenie čl. 6 ods. 1 dohovoru o práve na spravodlivé súdne konanie, ako aj ustanovenie čl. 47 ods. 2 a 3 ústavy a ustanovenie čl. 48 ods. 2 ústavy (obdobne napr. III. ÚS 155/09, III. ÚS 287/2010).

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní tejto časti sťažnosti konštatoval, že sťažovateľ v súvislosti s rozhodovaním krajského súdu o zákonnosti väzby namietal porušenie takých práv, ktoré na konanie a rozhodovanie o nej nie sú aplikovateľné, a preto k ich porušeniu nemohlo dôjsť vzhľadom na nedostatok príčinnej súvislosti medzi sťažovateľom označenými právami a namietaným rozhodnutím

krajského súdu. Na tomto základe ústavný súd sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Nad rámec ústavný súd napriek odmietnutiu sťažnosti sťažovateľa v časti smerujúcej proti rozhodnutiu okresného súdu pre nedostatok právomoci poznamenáva, že v súvislosti so spôsobom odôvodnenia rozhodnutia, v rámci ktorého okresný súd odkazoval na iné, v tejto trestnej veci vydané rozhodnutie o väzbe, považuje takýto spôsob formulovania odôvodnenia rozhodnutia z hľadiska jeho preskúmateľnosti za akceptovateľný, pretože obsah predchádzajúceho rozhodnutia bol dotknutým osobám dostupný jednak prostredníctvom ich oznámenia spôsobom ustanoveným Trestným poriadkom, ako aj prípadnou možnosťou nazretia do príslušného spisu (podobne napr. II. ÚS 131/08). Vzhľadom na uvedené sa táto argumentácia sťažovateľa javí ako zjavne neopodstatnená.

Pretože sťažnosť sťažovateľa bola ako celok odmietnutá a rozhodovanie o jeho ďalších požiadavkách je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo, bolo bez právneho významu sa týmito zaoberať.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 8. novembra 2012